

Original Article

The Predictive Contribution of Personality characteristics and Indicators of family of origin cohesion in Predicting Affective Infidelity among Young Adults at the Threshold of Marriage

Sajed Yaghoubnzhad^{1✉}, Tara Khoshbazan¹

1. Faculty of Counseling and Psychology, Farhangiyen University, Tehran, Iran.
2. Faculty of Psychology, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Received: 2024/07/24

Revised: 2025/07/17

Accepted: 2025/08/18

DOI: 10.48308/jfr.2025.236384.1785

Highlights

- The five major personality traits—particularly conscientiousness and neuroticism—play a stronger role than family factors in predicting emotional infidelity tendencies among engaged young adults.
- Family-of-origin flexibility emerges as a significant protective factor against emotional infidelity, whereas family cohesion alone is not a strong predictor.
- The findings underscore the necessity of integrating personality and family assessments into premarital counseling programs to reduce infidelity risk and enhance relational stability.

Extended Abstract

Introduction: Emotional infidelity, defined as covert romantic or sexual interactions—either in-person or online—that breach exclusivity agreements, represents a growing relational challenge with deep psychological, emotional, and familial repercussions. It undermines trust, security, and commitment, often leading to heightened distress and relationship breakdowns. Recent studies report rising infidelity rates among young couples, including those not yet married, with emotional infidelity often co-occurring with or preceding sexual infidelity. This phenomenon is not only a personal or moral issue but also a social and public health concern, as it can trigger psychological distress such as depression, anxiety, and post-traumatic stress symptoms, and contribute to family dissolution. Multiple contributing factors have been identified, including unmet emotional needs, opportunities for alternative relationships, personality vulnerabilities, and sociocultural influences. Personality traits—such as conscientiousness, agreeableness, extraversion, and neuroticism—alongside early family experiences, especially family-of-origin cohesion and adaptability, have been shown to shape attitudes and behaviors toward infidelity. However, empirical work focusing on engaged couples—a stage critical for establishing relational norms—remains scarce. This study aims to bridge this gap by exploring how personality traits and family-of-origin cohesion and flexibility interact to predict emotional infidelity tendencies in young adults preparing for marriage.

Method: This research adopted a quantitative, descriptive-correlational design. The statistical population consisted of young couples in Mashhad who officially registered their marriage in

2023 but remained in the engagement period. From this population, 240 individuals (124 women, 124 men) aged 23–35 were selected through convenience sampling. The mean age was 27.2 years ($SD = 2.1$) for women and 29.7 years ($SD = 1.9$) for men. Employment and education levels varied, with 67% employed and the majority holding at least a bachelor's degree.

Instruments:

1. **Marital Infidelity Tendency Scale** (Whitely, 2006) – 12 items rated on a 7-point Likert scale, higher scores indicating greater acceptance of infidelity. Internal consistency in the present study was $\alpha = 0.87$.
2. **Family Adaptability and Cohesion Evaluation Scale (FACES-IV)** (Olson et al., 2007) – 42 items assessing balanced and unbalanced dimensions of family cohesion and flexibility. Internal consistency for balanced cohesion and flexibility in this study was $\alpha = 0.84$ and $\alpha = 0.81$, respectively. Participants responded with reference to their family of origin.
3. **NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI)** (Costa & McCrae, 2006) – 60 items measuring neuroticism, extraversion, openness, agreeableness, and conscientiousness. Internal consistencies ranged from $\alpha = 0.56$ (openness) to $\alpha = 0.87$ (conscientiousness).

Procedure & Analysis: Inclusion criteria were official marriage registration in 2023, being within the engagement period, voluntary participation, and no self-reported severe psychological disorders. Exclusion criteria included incomplete questionnaires or withdrawal. Data were analyzed using Pearson correlation to identify associations and multiple regression to determine predictive capacity of family and personality variables on emotional infidelity tendency.

Findings

Family Variables:

The multiple correlation coefficient between family cohesion/flexibility and infidelity tendency was $R = 0.415$ ($p < 0.01$), with $R^2 = 0.17$, indicating these family factors explained 17% of variance in infidelity tendency. Regression analysis revealed:

- **Flexibility** significantly predicted infidelity tendency ($\beta = -0.265$, $p = 0.015$), with greater adaptability linked to lower infidelity propensity.
- **Cohesion** was not a significant predictor ($p > 0.05$).

Personality Variables:

The multiple correlation coefficient for personality traits was $R = 0.586$ ($p < 0.01$), with $R^2 = 0.34$, meaning personality explained 34% of variance in infidelity tendency. Significant predictors included:

- **Conscientiousness** ($\beta = -0.183$, $p = 0.030$) – higher conscientiousness linked to lower infidelity tendency.
- **Agreeableness** ($\beta = -0.243$, $p = 0.045$) – more agreeable individuals were less likely to report infidelity acceptance.
- **Extraversion** ($\beta = -0.264$, $p = 0.026$) – higher extraversion predicted lower infidelity tendency in this sample.
- **Neuroticism** ($\beta = 0.281$, $p = 0.046$) – higher neuroticism associated with higher infidelity tendency.
- **Openness** did not emerge as a significant predictor.

Overall, personality traits demonstrated stronger predictive power than family variables, with flexibility being the only significant family predictor.

Discussion: The results highlight both family-of-origin adaptability and individual personality traits as influential factors in emotional infidelity tendencies among engaged young adults. The stronger predictive value of personality traits aligns with prior research showing stable dispositional characteristics—especially conscientiousness, agreeableness, and neuroticism—impact relational fidelity. High conscientiousness and agreeableness may foster greater responsibility and empathy, reducing the likelihood of betrayal, while neuroticism may increase emotional instability, heightening vulnerability to infidelity.

The significant role of family flexibility suggests that early exposure to adaptive communication, problem-solving, and role adjustment in the family context fosters relational stability. Conversely, rigidity in family systems may hinder conflict resolution skills and adaptability in romantic partnerships, increasing susceptibility to seeking emotional connection outside the relationship. The lack of predictive significance for cohesion suggests that emotional closeness alone, without adaptive flexibility, may not safeguard against infidelity risk.

The findings underscore the importance of premarital counseling programs incorporating assessments of both personality profiles and family-of-origin functioning. Preventive interventions could focus on enhancing emotional regulation, communication skills, and adaptive flexibility in couples. Counselors and social workers should also address personality-linked vulnerabilities, such as high neuroticism, and promote strengths such as conscientiousness.

Limitations include reliance on self-report measures susceptible to social desirability bias, cross-sectional design precluding causal inference, and a geographically and culturally specific sample limiting generalizability. Future studies could adopt longitudinal designs, include mediating/moderating variables such as attachment styles, and explore the impact of cultural norms and digital communication on emotional infidelity. Cross-cultural comparisons and qualitative approaches could also deepen understanding of motivations, contexts, and consequences of emotional infidelity.

Conclusion: This study advances understanding of emotional infidelity risk factors by integrating family-of-origin adaptability and personality traits in a premarital population. While personality exerts a stronger influence, family flexibility emerges as a noteworthy protective factor. These insights support the development of targeted premarital education and counseling strategies aimed at fostering adaptive relational skills and addressing personality-linked risks, ultimately contributing to the stability and quality of young couples' future marriages.

How to cite: Yaghoubneshad, S. and Khoshbazan, T. (2025). Investigating Investigating the contribution of personality traits and family cohesion indicators in explaining the tendency towards emotional infidelity of young people on the eve of marriage on the eve of marriage. *Journal of Family Research*, 21(4), 36-54. doi: 10.48308/jfr.2025.236384.1785

✉Corresponding Author Email Address: s.yaghoubneshad@cfu.ac.ir

مقاله پژوهشی

بررسی سهم ویژگی‌های شخصیتی و شاخص‌های انسجام خانواده مبدا در تبیین گرایش به خیانت عاطفی جوانان در آستانه ازدواج

ساجد یعقوب‌نژاد^{۱*}، تارا خوشبازان^۲^۱. گروه مشاوره و روانشناسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.^۲. گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۵/۰۳ دریافت نسخه اصلاح شده: ۱۴۰۴/۰۴/۲۶ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۵/۲۷

DOI: 10.48308/jfr.2025.236384.1785

نکات برجسته

- ویژگی‌های شخصیتی پنج‌گانه، به ویژه وجدان‌مندی و روان‌رنجوری، نقش قوی‌تری نسبت به عوامل خانوادگی در پیش‌بینی گرایش به خیانت عاطفی در جوانان نامزد دارند.
- انعطاف‌پذیری خانواده مبدا به عنوان یک عامل محافظتی معنادار در برابر خیانت عاطفی ظاهر می‌شود، در حالی که انسجام خانوادگی به تنهایی پیش‌بین‌کننده قوی نیست.
- یافته‌ها بر ضرورت ادغام ارزیابی‌های شخصیتی و خانوادگی در برنامه‌های مشاوره پیش از ازدواج برای کاهش خطر خیانت و تقویت پایداری رابطه تأکید می‌کنند.

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی و پیش‌بینی نقش مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدا و ویژگی‌های شخصیتی در تبیین گرایش به بی‌وفایی در میان زوجین جوان در آستانه ازدواج بود. روش پژوهش، توصیفی-تحلیلی و از نوع کمی است که با استفاده از مقیاس گرایش به خیانت زناشویی، مقیاس ارزیابی انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده (FACES-IV) و پرسشنامه پنج عاملی شخصیت (NEO-FFI) انجام شد. جامعه آماری شامل زوجین در آستانه ازدواج بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس، تعداد ۲۴۰ نفر انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از ضرایب همبستگی و رگرسیون چندمتغیره تحلیل شدند. نتایج نشان داد ضریب همبستگی چندگانه بین مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده و بی‌وفایی $(p < 0.01)$ و ضریب تعیین 0.17 است، که بیانگر توانایی این مولفه‌ها در تبیین ۱۷ درصد از واریانس گرایش به بی‌وفایی می‌باشد. همچنین، مولفه انعطاف‌پذیری خانواده توانست به طور معناداری بی‌وفایی را پیش‌بینی کند $(p = 0.015)$ ، در حالی که انسجام خانواده پیش‌بینی معناداری نداشت $(p > 0.05)$. در تحلیل نقش ویژگی‌های شخصیتی، ضریب همبستگی چندگانه 0.58 و $(p < 0.01)$ و ضریب تعیین 0.34 بود که نشان می‌دهد ویژگی‌های شخصیتی ۳۴ درصد از تغییرات بی‌وفایی را تبیین می‌کنند. همچنین مولفه‌های وجدان $(p = 0.03)$ دلبپذیر بودن $(p = 0.045)$ ، برونگرایی $(p = 0.026)$ و روان‌رنجورخوبی $(p = 0.046)$ توانستند به طور معناداری گرایش به خیانت را پیش‌بینی کنند، در حالی که مؤلفه موافق بودن پیش‌بینی معناداری نداشت $(p > 0.05)$. یافته‌ها نشان‌دهنده اهمیت عوامل خانوادگی و شخصیتی در گرایش به خیانت است و تأکید بر ضرورت اجرای مداخلات پیشگیرانه و

آموزشی به منظور تقویت انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده و توجه به ویژگی‌های شخصیتی زوجین در فرایندهای مشاوره پیش از ازدواج دارد.

کلیدواژه‌ها: بی‌وفایی، انسجام خانواده، انعطاف‌پذیری خانواده، ویژگی‌های شخصیتی، زوجین در آستانه ازدواج.

استناد به این مقاله: یعقوب نژاد قاین، س. و خوشبازان، ت. (۱۴۰۴). بررسی سهم ویژگی‌های شخصیتی و شاخص‌های انسجام خانواده در تبیین گرایش به بی‌وفایی عاطفی جوانان در آستانه ازدواج. خانواده پژوهی، ۲۱(۴)، ۳۶-۵۴. doi:10.48308/jfr.2025.236384.1785

✉ نویسنده مسئول: s.yaghoubnezhad@cfu.ac.ir

مقدمه

یکی از آسیب‌های رو به رشد جوامع امروز، خیانت^۱ همسر یا پیمان‌شکنی زناشویی است. هرچند تحقیقات قابل توجهی در مورد موضوع بی‌وفایی انجام شده است اما توافق کمی در مورد تعریف آن وجود دارد (روکاچ و چان^۲، ۲۰۲۳؛ وربولوسکا و اسکرزک^۳، ۲۰۲۱). به‌طور کلی، خیانت به هر نوع رفتار عاطفی، جنسی یا عاشقانه پنهانی گفته می‌شود که انحصار روابط عاشقانه را نقض می‌کند (روکاچ و چان^۴، ۲۰۲۳؛ مارس، آنتونویچ، نظرسنجی، رنگ و ون‌دورن^۵، ۲۰۲۴). به باور بلو و اوسالیوان^۶ (۲۰۲۴)، به عبارت دیگر، خیانت به عنوان هر نوع رفتار حضوری یا آنلاین (به عنوان مثال، جنسی، عاشقانه، انفرادی) است که توافقات انحصاری بین شرکا را نقض می‌کند و می‌تواند برخی از مهم‌ترین آسیب‌ها را به یک رابطه صمیمانه وارد کند، زیرا پایه‌های رشد روابط یعنی اعتماد، اطمینان و امنیت را تهدید می‌کند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که فراوانی خیانت در میان زوجین جوان در سال‌های اخیر افزایش یافته است (نگواشنگ و امبدزی^۷، ۲۰۲۴). از طرف دیگر، خیانت به‌عنوان یک رویداد استرس‌زا، اثرات زیانباری بر کانون خانواده و اعضای آن دارد و بر جنبه‌های مختلف روان همسر از جمله باورهای او تأثیر می‌گذارد و اغلب با آشفتگی شناختی و هیجانی همراه است (واراخ و جوزف^۸، ۲۰۲۱). خیانت توسط یکی از زوجین به عنوان نوعی آسیب بین فردی در نظر گرفته می‌شود چراکه بین ۳۰٪ تا ۶۰٪ از افراد خیانت دیده علائم اختلال استرس پس از سانحه، افسردگی و اضطراب را تا سطوح معنی‌دار بالینی تجربه می‌کنند. از دیدگاه بالینی، این مجموعه از علائم را می‌توان به عنوان یک اختلال سازگاری مرتبط با استرس تلقی کرد (لانرگان، برانت، ریوست-بارگارد و گرولی^۹، ۲۰۲۰).

یکی از ابعاد خیانت، خیانت عاطفی است که هم به‌تنهایی و هم در ارتباط با خیانت جنسی رخ می‌دهد. یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد بین ۱۱ تا ۲۵ درصد از آمریکایی‌ها حداقل یک‌بار در زندگی خود رابطه جنسی خارج از ازدواج انجام می‌دهند (واراخ و جانسون^{۱۰}، ۲۰۲۱). علاوه بر این، داده‌های نمونه‌های نماینده ملی از ایالات متحده، نروژ، فنلاند، استونی و پترزبورگ نشان می‌دهد که ۱۳.۳٪ تا ۳۷.۵٪ از افراد در روابط عاشقانه (اغلب متاهل) گزارش می‌دهند که درگیر رابطه با شخصی غیر از شریک فعلی خود هستند (بلو و اوسالیوان، ۲۰۲۴). در این رابطه ناپ و همکاران^{۱۱} (۲۰۱۷)، معتقدند که ۴۰٪ از زوج‌های نامزد حداقل یک بار خیانت را تجربه کرده‌اند.

بر این اساس و با توجه به افزایش آمار بی‌وفایی و اثرات زیان‌بار آن بر کانون خانواده ازجمله تعارضات و گسستگی‌های خانوادگی و همچنین، واکنش‌های روان‌شناختی آسیب‌زای آن، بررسی عوامل پیش‌بینی‌کننده این پدیده ضروری است. برجسته کردن این پدیده، علل و پیامدهای آن، می‌تواند بینش مفیدی را هم برای محققان و هم برای روانشناسانی که ممکن است به زوج‌هایی که با این مسائل مواجه هستند کمک کنند (روکاچ و چان^{۱۲}، ۲۰۲۳). در این زمینه، نگواشنگ و امبدزی^{۱۳} (۲۰۲۴)، تیز معتقدند، شناخت عواملی که بر بی‌وفایی زناشویی تأثیر می‌گذارد، می‌تواند منجر به طراحی و اجرای مداخلاتی برای کاهش شیوع خیانت، کاهش میزان طلاق را کاهش می‌دهد و به نوبه خود افزایش میزان رضایت زناشویی شود.

در این راستا، اسکیرن، آپلانیز و واگنر^{۱۴} (۲۰۱۸)، معتقدند خیانت به دلایلی همچون: (الف). مشروعیت ناشی از حس انتقام (یعنی شریک مستحق خیانت بود)؛ (ب). اغوا (به معنای اغوا شدن توسط شخص ثالث است)؛

(ج) عادی‌سازی (عادی شدن خیانت به عنوان یک عمل عادی)؛ (د) تمایلات جنسی (ناشی از شکاف در زندگی جنسی زوجین)؛ (ه) زمینه اجتماعی (به دلایلی مانند ازدواج زودهنگام، رشد در یک فرهنگ محافظه کار) و (و) جستجوی احساسات جدید، سرگرمی، اشتیاق و خارج شدن از روال، رخ می‌دهد. به باور این پژوهشگران مردان عمدتاً، اغواگری و زنان عمدتاً بافت اجتماعی را عامل خیانت تلقی می‌کنند.

همچنین، یافته‌های پژوهش استبصاری و ابوالقاسمی (۲۰۲۴)، نشان داد که میان طرحواره‌های ناکارآمد اولیه و سبک‌های دلبستگی با نگرش نسبت به خیانت زناشویی در زنان و مردان متأهل رابطه‌ای معنادار و علی وجود دارد. به‌طور خاص، سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا هر سه تأثیر مستقیمی بر نگرش به خیانت داشتند و همچنین از طریق طرحواره‌های ناکارآمد اولیه، به‌صورت غیرمستقیم نیز بر این نگرش تأثیر گذاشتند. به عبارت دیگر، هرچه افراد دارای سبک‌های دلبستگی ناایمن‌تر و طرحواره‌های اولیه منفی‌تر بودند، نگرش پذیرنده‌تری نسبت به خیانت زناشویی داشتند.

علاوه بر این، کایا و شکیراوغلو (۲۰۲۳)^{۱۴}، به مرور عوامل مؤثر بر خیانت آنلاین پرداختند. بر این اساس، این پژوهشگران با مطالعه و مرور نظام‌مند هشت مطالعه در زمینه عوامل مؤثر بر خیانت آنلاین، نگرش‌های مثبت نسبت به خیانت^{۱۴}؛ تعهد پایین‌تر به رابطه^{۱۵}؛ کیفیت بالاتر شرکای جایگزین^{۱۶}؛ کیفیت زناشویی پایین^{۱۷}؛ احساس تنهایی^{۱۸}؛ رضایت کم از رابطه^{۱۹} و عدم اطمینان در رابطه^{۲۰} را از جمله عوامل مؤثر و مرتبط با خیانت آنلاین می‌دانند.

بررسی پیشینه پژوهش در زمینه عوامل مرتبط با پیمان‌شکنی زناشویی نشان می‌دهد که شخصیت یک فرد یک عنصر درون فردی بسیار مهم در پیش‌بینی خیانت است (گریگورپولوس^{۲۱}، ۲۰۲۴؛ آلتگلت و همکاران^{۲۲}، ۲۰۱۸). به عنوان نمونه اوگووچه و همکاران^{۲۳} (۲۰۲۴)، معتقدند، که هوش هیجانی و ویژگی‌های شخصیتی خودشیفته هر دو نقش مهمی در شکل‌گیری خیانت زناشویی در میان زوج‌های متأهل دارند. افرادی که از نظر خودشیفتگی سطح بالاتری دارند و در مدیریت هیجانات خود ضعیف‌تر عمل می‌کنند، تمایل بیشتری به برقراری روابط فرازناشویی نشان می‌دهند. همچنین ترکیب پایین بودن هوش هیجانی با ویژگی‌های شخصیتی خودمحور می‌تواند زمینه‌ساز بی‌ثباتی در روابط و گرایش به خیانت باشد.

علاوه بر ویژگی‌های شخصیتی، ساختار و عملکرد خانواده نیز می‌تواند زمینه خیانت زوجین را فراهم آورد. به‌عبارت‌دیگر، شیوه هماهنگی زوجین و سبک حل تضادها و تعارض‌های بین آنان می‌تواند زمینه‌ساز تداوم یا شکست رابطه‌ی آنان باشد. انسجام به‌عنوان یکی از ساختارهای پرنفوذ خانواده، بعد مهمی برای تلاش جهت درک متقابل میان اعضا است. لینگرن^{۲۴} (۲۰۰۳)، انسجام را به‌صورت احساس نزدیکی عاطفی با دیگر افراد خانواده تعریف می‌کند. از نظر او دو کیفیت مربوط به انسجام در خانواده، مشتمل بر تعهد و وقت گذراندن باهم است. منظور از تعهد میل به صرف وقت و انرژی در فعالیت‌های خانواده و همچنین ممانعت از تأثیر منفی عواملی چون مسائل شغلی در آن می‌باشد. از این منظر، انسجام خانواده احساس همبستگی، پیوند و تعهد عاطفی است که اعضای خانواده نسبت به همدیگر دارند (السون^{۲۵}، ۲۰۱۱).

در این رابطه ویتینگتون و ترنر^{۲۶} (۲۰۲۴)، معتقدند که تجربه‌های اولیه در خانواده مبدأ، به‌ویژه سبک‌های دلبستگی، الگوهای ارتباطی و میزان انسجام و تمایز خود، تأثیر قابل‌توجهی بر کیفیت و رضایت روابط عاشقانه در بزرگسالی دارند. سبک دلبستگی ایمن و عملکرد مثبت خانواده باعث افزایش رضایت و ثبات روابط

می‌شود، در حالی که دلبستگی ناایمن و مشکلات در الگوهای ارتباطی و مدیریت تعارض، به مشکلات و نارضایتی در روابط عاشقانه منجر می‌شود. همچنین وایزر و همکاران^{۲۷} (۲۰۱۷)، نیز مطرح می‌کنند تجربه‌های خانوادگی و زمینه‌های خانواده مبدأ نقش مهمی در شکل‌دهی نگرش‌ها و رفتارهای مرتبط با خیانت دارند و می‌توانند به عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های مهم در بررسی پدیده خیانت مورد توجه قرار گیرند.

با وجود فراوانی پژوهش‌ها در مورد بی‌وفایی در زوجین متأهل، کمبود مطالعات جامع و دقیق در مورد زوجین جوان در آستانه ازدواج که دوره‌ای حیاتی در شکل‌گیری بنیان خانواده است، به‌عنوان یک خلأ علمی مهم مطرح است. از سوی دیگر، ویژگی‌های شخصیتی و میزان انسجام خانواده مبدأ به عنوان عوامل کلیدی در شکل‌گیری نگرش‌ها و رفتارهای عاطفی افراد نقش مهمی دارند که شناخت دقیق آنها می‌تواند به پیش‌بینی و پیشگیری از بی‌وفایی کمک کند. بنابراین، بررسی سهم ویژگی‌های شخصیتی و انسجام خانواده در تبیین گرایش به بی‌وفایی در این گروه خاص، با توجه به پیامدهای منفی این رفتار و نیاز به مداخلات پیشگیرانه هدفمند، ضرورت یافته و می‌تواند راهگشای توسعه برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای موثر در حفظ سلامت روان و ارتقای کیفیت روابط زوجین جوان باشد.

روش پژوهش

این پژوهش به لحاظ هدف بنیادی و از نظر شیوه گردآوری داده، کمی، توصیفی، و همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه زوجین جوان مراجعه‌کننده به دفاتر ثبت ازدواج شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ بودند. که ازدواج خود را به‌طور رسمی در دفاتر ثبت ازدواج شهر مشهد به ثبت رسانده‌اند، اما همگی در دوران عقد به‌سر می‌بردند. از این بین حجم نمونه‌ای ۲۴۸ نفر (۱۲۴ زن با میانگین و انحراف استاندارد سنی ۲۷/۲ و ۲/۱ و ۱۲۴ مرد با میانگین و انحراف استاندارد سنی ۲۹/۷ و ۱/۹) با روش نمونه‌گیری داوطلبانه انتخاب گردید.

جدول. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها

ویژگی‌ها	گروه زنان	گروه مردان	کل نمونه
سن (سال)	۲۷/۲	۲۹/۷	۲۸/۴
میانگین	۲/۱	۱/۹	۲/۳
انحراف معیار	۵۸٪	۷۶٪	۶۷٪
وضعیت اشتغال (فراوانی درصدی)	۴۲٪	۲۴٪	۳۳٪
تحصیلات (فراوانی درصدی)	۳۱٪	۲۱٪	۲۶٪
دبلم و پایین‌تر	۵۴٪	۵۶٪	۵۵٪
کارشناسی	۱۵٪	۲۳٪	۱۹٪
کارشناسی ارشد و بالاتر			

ملاک‌های ورود به این پژوهش عبارت است از ثبت ازدواج در سال ۱۴۰۲ در دفاتر ثبت ازدواج شهر مشهد مراجعه در بازه سنی ۲۳ تا ۳۵ سال قرار؛ اعلام رضایت و تمایل آگاهانه برای حضور در مطالعه و عدم ابتلا به اختلال‌های شدید روانشناختی بنابر خوداظهاری.

از سوی دیگر، ملاک‌های خروج عبارت است از که پاسخ‌های ناقص یا غیرقابل تفسیر به پرسشنامه‌ها؛ انصراف از ادامه پاسخگویی به پرسشنامه‌ها. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از شاخص‌های آمار توصیفی و همچنین ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون چندگانه استفاده شده است.

ابزارهای گردآوری اطلاعات

مقیاس گرایش به خیانت زناشویی^{۲۸}: مقیاس گرایش به خیانت زناشویی، توسط وایتلی در سال ۲۰۰۶، با هدف بررسی نگرش افراد نسبت به خیانت زناشویی طراحی شده است. این مقیاس تک‌بعدی است و در قالب ۱۲ عبارت گرایش به خیانت را می‌سنجد. این عبارت‌ها شامل جملاتی در زمینه احساسات منفی و مثبت است و آزمودنی بنابر احساس خود به جملات نمره ۱ تا ۷ می‌دهد. در واقع پرسشنامه خیانت، مقدار تمایل و میزان پذیرندگی یا ردکنندگی را از دیدگاه افراد می‌سنجد. دامنه نمرات نیز بین ۱۲ تا ۸۴ در نوسان است. هرچه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان‌دهنده میزان بیشتر پذیرش بی‌وفایی و نگرش مثبت به بی‌وفایی خواهد بود و بالعکس (لیشمن و هولمن^{۲۹}، ۲۰۲۲). حبیبی و همکاران (۲۰۱۹)، پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۱ گزارش کردند. در پژوهش حاضر، روایی محتوایی مقیاس گرایش به خیانت زناشویی با نظر خبرگان تأیید شد و پایایی آن نیز از طریق ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۷ به دست آمد که نشان‌دهنده اعتبار و انسجام درونی مناسب ابزار است.

مقیاس ارزیابی انسجام و انعطاف‌پذیری خانوادگی^{۲۹}: مقیاس ارزیابی انسجام و انعطاف‌پذیری خانوادگی، توسط دیوید السون و همکاران، در سال ۲۰۰۷ طراحی شده است. این مقیاس ۴۲ گویه دارد که با استفاده از شش خرده مقیاس فرعی، دو خرده مقیاس اصلی انسجام و انعطاف‌پذیری خانوادگی را به‌طور کامل و جامع می‌سنجد. این خرده‌مقیاس‌ها هم جنبه‌های متوازن (سالم) و هم جنبه‌های نامتوازن (مشکل‌دار) کارکرد خانواده را ارزیابی می‌کنند. خرده مقیاس‌های انسجام و انعطاف‌پذیری متوازن دو خرده مقیاس متوازن هستند و خرده مقیاس‌های به‌هم‌تنیده، گسسته، آشفته و نامنعطف خرده مقیاس‌های نامتوازن جدید هستند. سه خرده مقیاس گسسته، انسجام متوازن و به‌هم‌تنیده بعد انسجام و سه خرده مقیاس نامنعطف، انعطاف‌پذیری متوازن و آشفته بعد انعطاف‌پذیری را مورد ارزیابی قرار می‌دهند (اولسون و گورال^{۳۰}، ۲۰۰۶).

نمره‌گذاری مقیاس ارزیابی انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده بر اساس طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۵) انجام می‌شود و نمرات به‌صورت جداگانه برای هر یک از خرده‌مقیاس‌های شش‌گانه محاسبه می‌گردد. در تحلیل نهایی، پژوهشگران معمولاً نسبت انسجام متعادل به انسجام افراطی (یعنی انسجام گسسته و چسبیده) و نسبت انعطاف‌پذیری متعادل به انعطاف‌پذیری افراطی (یعنی خشک و بی‌ساختار) را مدنظر قرار می‌دهند تا تصویری دقیق‌تر از عملکرد خانواده به دست آید. نمره بالا در خرده‌مقیاس‌های انسجام و انعطاف‌پذیری متعادل نشان‌دهنده عملکرد سالم خانواده، انسجام هیجانی مناسب و توانایی در انطباق با تغییرات است؛ در حالی که نمره بالا در مقیاس‌های گسسته یا چسبیده حاکی از اختلال در مرزهای عاطفی و وابستگی یا گسستگی ناسالم میان اعضای خانواده است. همچنین نمره بالا در خرده‌مقیاس‌های خشک یا بی‌ساختار نشان‌دهنده ناتوانی خانواده در سازگاری با نقش‌ها و تحولات محیطی و

در نهایت بی‌ثباتی ساختاری در نظام خانواده است. از سوی دیگر، نمره بالا در خرده‌مقیاس‌های ارتباط و رضایت، بیانگر کیفیت مطلوب تعاملات خانوادگی و میزان بالای رضایت اعضا از روابط میان‌فردی در خانواده است. در ایران، مظاهری و همکاران (۱۳۹۲)، ساختار عاملی، پایایی وروایی نسخه فارسی مقیاس انسجام و انعطاف-پذیری خانواده را مورد بررسی قرار دادند. این پژوهشگران معتقدند، فارسی مقیاس FACES-IV واجد ویژگی‌های روانسنجی موردنیاز برای کاربرد در پژوهش‌های روانشناختی و تشخیص‌های بالینی است. در پژوهش حاضر، روایی محتوایی نسخه فارسی FACES IV با نظر متخصصان روان‌شناسی خانواده بررسی و تأیید شد. همچنین، پایایی ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های انسجام متعادل و انعطاف‌پذیری به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۱ و برای سایر خرده‌مقیاس‌ها در محدوده قابل قبول (بیش از ۰/۷۰) به‌دست آمد که نشان‌دهنده انسجام درونی مطلوب پرسشنامه است. به شرکت‌کنندگان تأکید شد، این پرسشنامه را با توجه به خانواده مبدا خود تکمیل نمایند.

پرسشنامه پنج عاملی شخصیت کاستا و مک‌کری: این پرسشنامه توسط کاستا و مک‌کری^{۳۱} در سال ۲۰۰۶، برای جمعیت بهنجار تهیه شده در طی دهه گذشته بیشترین استفاده در کاربست‌های پژوهشی و بالینی داشته است و برای سنجش الگوی پنج عاملی شخصیت (روان‌رنجوری^{۳۲}، برون‌گرایی^{۳۳}، گشودگی^{۳۴}، موافق بودن^{۳۵} و باوجدان بودن^{۳۶}) تنظیم شد. آزمودن NEO PI-R علاوه بر سنجش پنج عامل اصلی شخصیت، در هر عامل، شش صفت را بررسی می‌کند. این آزمودن ۲۴۰ سؤال دارد. نسخه کوتاه شده آن به نام NEO-FFI که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است، تنها ۶۰ سؤال داشته و فقط پنج عامل اصلی شخصیت را امتیازدهی می‌کند. پاسخنامه این پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرتی تنظیم شده است. در ایران هنجاریابی آزمون NEO که توسط گروسی فرشی (۱۳۸۰)، روی نمونه‌ای با حجم ۲۰۰۰ نفر از بین دانشجویان دانشگاه‌های تبریز، شیراز و دانشگاه‌های علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت. بر اساس یافته‌های این پژوهش ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش شده است. ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان‌آزردگی خویی، برون‌گرایی، باز بودن، سازگاری و با وجدانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد.

یافته‌ها

پیش از بررسی نتایج تحلیل رگرسیونی، ابتدا ضرایب همبستگی بین متغیرها را ارائه شده است. داده‌های جدول شماره ۱ ضرایب همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین (انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده) و متغیر ملاک (گرایش به خیانت) را نشان می‌دهد.

جدول ۱. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
گرایش به خیانت	1											
انسجام متعادل	-.045	1										
انسجام گسسته	-.015	.29**	1									
انسجام چسبیده	-.21**	-.030	.17**	1								
انعطاف‌پذیری متعادل	-.19**	.055	-.16**	.055	1							
انعطاف‌پذیری خشک	-.080	-.11	.36**	.23**	.19**	1						
انعطاف‌پذیری بی‌ساختار	-.17**	-.070	.21**	.35**	.19**	.40**	1					
								1				
								.43**	1			
								.22**	.40**	1		
								.090	.30**	.060	1	
								.13*	.050	.30**	.21**	1
								-.22**	-.020	.16**	.28**	.43**
								-.17**	-.070	.17**	.43**	.40**
								-.080	-.110	.16**	.43**	.40**
								-.19**	.055	.17**	.43**	.40**
								-.21**	-.030	.17**	.43**	.40**
								-.19**	.055	.17**	.43**	.40**
								-.17**	.055	.17**	.43**	.40**
								-.13*	.050	.30**	.21**	.43**
								-.095	-.090	.30**	.21**	.43**
								-.17**	-.040	.17**	.43**	.40**
								.12*	-.15*	.17**	.43**	.40**

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
وجدان	-0.22**	-0.020	0.195**	0.38**	0.22**	0.30**	0.43**	1	0.23**	0.28**	0.44**	0.41**
دلبذیر بودن	-0.13*	0.050	-0.16**	0.21**	0.090	0.070	0.22**	0.23**	1	0.080	0.19**	0.29**
موافق بودن	-0.09	-0.090	0.30**	0.28**	0.060	1	0.40**	0.28**	0.080	1	0.39**	0.13*
پرونگریایی	-0.17**	-0.040	0.17**	0.43**	0.21**	0.37**	1	0.44**	0.19**	0.39**	1	0.43**
روان‌رنجوری	0.12*	-0.15*	-0.13*	0.40**	0.25**	0.10	0.42**	0.41**	0.29**	0.13*	0.43**	1

جدول ۲. خلاصه نتایج معادله رگرسیونی مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ با متغیر گرایش به خیانت در بین زوجین در آستانه ازدواج

خطای استاندارد برآورد	مجدور R تعدیل شده	مجدور R	ضریب همبستگی چندگانه	مدل
5.81813	0.169	0.172	0.415	1

بر اساس یافته‌های جدول ۳، مقدار ضریب همبستگی چندگانه بین مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ و گرایش به خیانت ۰/۴۱ می‌باشد. بر این اساس مقدار مجدور R یا همان ضریب تعیین برابر یا ۰/۱۷ می‌باشد. مقدار مجدور R در حقیقت مقدار واریانس که مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده در تبیین گرایش به خیانت دارند را نشان می‌دهد. به این ترتیب مؤلفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ ۱۷ درصد از تغییرات خیانت را تبیین نماید. برای آنکه مشخص شود آیا مقادیر همبستگی چندگانه (R) و ضرایب تعیین (R^2) به لحاظ آماری معنادار هستند یا خیر باید از آزمون ANOVA استفاده شود.

جدول ۴. نتایج آزمون آنوا به منظور بررسی معنادار بودن معادله رگرسیونی

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معنی‌داری
1 رگرسیون	3120.947	3	104.316	29.91	0.08 ^b
باقیمانده	7717.950	228	33.851		
کل	8030.897	231			

مقدار آماره F و سطح معنی‌داری در جدول ۴، به این سوال پاسخ می‌دهد که آیا مقدار واریانس تبیین شده توسط متغیرهای پیش‌بین به لحاظ آماری معنادار است یا خیر که در اینجا به توجه به مقدار F و سطح معنی‌داری که کمتر از ۰/۰۵ است، می‌توان گفت مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ می‌توانند به‌طور معنی‌داری گرایش به خیانت را پیش‌بینی نمایند ($p < 0.05$, $F = (2, 245) = 29.91$, $R^2 = 0.172$). همچنین میزان تأثیر استاندارد و غیراستاندارد مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده بر متغیر گرایش خیانت در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۵. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد متغیرهای وارد شده به معادله رگرسیونی

مدل	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد	T	سطح معنی‌داری
	B	خطای استاندارد			
1 ثابت	55.763	3.799		14.679	0.000
انسجام	-0.025	0.033	-0.052	-0.760	0.448
انعطاف	-0.075	0.030	-0.265	-2.5	0.015

مقادیر B و بتا، به ترتیب نشان دهنده ضرایب استاندارد نشده و ضریب استاندارد شده رگرسیون می‌باشند که میزان تأثیر متغیرهای پیش‌بین در معادله رگرسیونی دارد. با توجه به مقادیر t و سطح معنی‌داری ارائه شده

در این جدول ۵، مشخص است که مولفه انعطاف‌پذیری توانسته به‌طور معنی‌داری گرایش به خیانت را پیش‌بینی نمایند اما مؤلفه انسجام خانواده مبدا قادر به پیش‌بینی معنی‌دار گرایش به خیانت نیست.

جدول ۶. خلاصه نتایج معادله رگرسیونی عوامل شخصیتی با متغیر گرایش به خیانت در بین زوجین در آستانه ازدواج

خطای استاندارد برآورد	مجدور R تعدیل شده	مجدور R	ضریب همبستگی چندگانه	مدل
۴.۶۸۹۳	۰.۳۳۹	۰.۳۴۳	۰.۵۸۶	1

بر اساس یافته‌های جدول ۶، مقدار ضریب همبستگی چندگانه بین مولفه‌های شخصیت و گرایش به خیانت ۰/۵۸ می‌باشد. بر این اساس مقدار مجدور R یا همان ضریب تعیین برابر با ۰/۳۴ می‌باشد. مقدار مجدور R در حقیقت مقدار واریانس که مولفه‌های شخصیت در تبیین گرایش به خیانت دارند را نشان می‌دهد. به این ترتیب مولفه‌های شخصیت ۳۴ درصد از تغییرات گرایش به خیانت را تبیین نماید. برای آنکه مشخص شود آیا مقادیر همبستگی چندگانه (R) و ضرایب تعیین (R^2) به لحاظ آماری معنادار هستند یا خیر باید از آزمون آنوا استفاده شود.

جدول ۷. نتایج آزمون آنوا به منظور بررسی معنادار بودن معادله رگرسیونی

سطح معنی‌داری	آماره F	میانگین مجذورات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	مدل
0.۰۲	۳۰.۹۷۱	124.704	۵	623۰.519	رگرسیون
		31.403	2۳۴	7348.214	باقیمانده
			23۹	7971.733	کل

مقدار آماره F و سطح معنی‌داری در جدول ۷، به این سوال پاسخ می‌دهد که آیا مقدار واریانس تبیین شده توسط متغیرهای پیش‌بین به لحاظ آماری معنادار است یا خیر که در اینجا به توجه به مقدار F و سطح معنی‌داری که کمتر از ۰/۰۵ است، می‌توان گفت عوامل شخصیتی می‌توانند به‌طور معنی‌داری گرایش به خیانت را پیش‌بینی نمایند ($R^2=0.34$, $F=(2,245)=30.97$, $p<0.05$). همچنین میزان تاثیر استاندارد و غیراستاندارد مولفه‌های شخصیت بر متغیر گرایش به خیانت در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۸. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد متغیرهای وارد شده به معادله رگرسیونی

مدل	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد	t	سطح معنی‌داری
۱	B	خطای استاندارد	Beta		
	ثابت	62.900	3.214	19.569	۰.۰۰۰
	وجدان	-.388	.242	-1.603	0.۰۳
	دلی‌پذیر بودن	-.402	.199	-2.018	.045
	موافق بودن	-.097	.187	-.519	.04۱
	برونگرایی	-.620	.277	-2.240	.026
	روان‌نچورخویی	-.166	.142	.162۲	.46۰

مقادیر B و بتا، به ترتیب نشان دهنده ضرایب استاندارد نشده و ضریب استاندارد شده رگرسیون می‌باشند که میزان تاثیر متغیرهای پیش‌بین در معادله رگرسیونی دارد. با توجه به مقادیر t و سطح معنی‌داری ارائه شده در

این جدول مشخص است که مولفه‌های وجدان، دلپذیر بودن، برونگرایی و روان‌رنجورخویی توانسته‌اند به‌طور معنی‌داری گرایش به خیانت را پیش‌بینی نمایند اما مؤلفه موافق بودن قادر به پیش‌بینی معنی‌دار گرایش به خیانت نیست.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش پیش‌بینی سهم مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ و ویژگی‌های شخصیتی در تبیین گرایش به خیانت در میان زوجین جوان در آستانه ازدواج بود. یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که مولفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ ۱۷ درصد و مولفه‌های شخصیت ۳۴ درصد از تغییرات گرایش به خیانت در بین زوجین در آستانه ازدواج را تبیین می‌نماید. این یافته‌ها با پژوهش‌های حبیبی عسگرآباد و حاجی‌حیدری (۱۳۹۴)؛ آپوستلو (۲۰۲۴)؛ و گووچه و همکاران (۲۰۲۴)؛ ویتینگتون و ترنر (۲۰۲۴)؛ مهابری^{۳۷} (۲۰۲۰)؛ اسما و تارنیپ^{۳۸} (۲۰۱۹)؛ آلتگل و همکاران (۲۰۱۸) و وایزر و همکاران (۲۰۱۷)، هم‌راستا است.

یافته‌های پژوهش حبیبی عسگرآباد و حاجی‌حیدری (۱۳۹۴) نشان داد که خیانت زناشویی پدیده‌ای چندعاملی است. در این رابطه آپوستلو (۲۰۲۴) نشان دادند، از میان ویژگی‌های سه‌گانه‌ی شخصیت تاریک، روان‌آزاری بیشترین ارتباط را با گرایش به خیانت زناشویی دارد. افرادی با سطوح بالای روان‌آزاری، بیشتر به خیانت تمایل نشان می‌دهند و همچنین بیشتر توسط شریک عاطفی‌شان به عنوان خائن شناسایی می‌شوند. در حالی که ماکیاولیسم^{۳۹} و خودشیفتگی نیز با برخی ابعاد رفتاری مرتبط با خیانت ارتباط داشتند، اما پیش‌بینی‌کننده‌های قوی برای خیانت آشکار نبودند. یافته‌های پژوهش اوگووچه و همکاران (۲۰۲۴)، نیز نشان می‌دهد که هوش هیجانی پایین همراه با ویژگی‌های خودشیفتگی از عوامل کلیدی و پیش‌بینی‌کننده گرایش به خیانت عاطفی در زوجین است. افرادی که توانایی مدیریت هیجانات خود را ندارند و تمایل به خودمحوری دارند، زمینه‌ناپایداری و کاهش تعهد در روابط زناشویی را فراهم می‌کنند که می‌تولند منجر به رفتارهای فرازناشویی شود. این نتایج اهمیت ارتقای مهارت‌های هیجانی و کاهش صفات خودشیفتگی را در برنامه‌های مشاوره‌ای و مداخلات روانشناختی به منظور پیشگیری از بی‌وفایی و حفظ ثبات و رضایت در روابط زوجین تأکید می‌کند.

همچنین، مهابری (۲۰۲۰)، به این نکته مهم اشاره دارد که ویژگی‌های شخصیتی پنج‌گانه، به ویژه وجدان و موافق بودن، می‌توانند نقش کلیدی در گرایش افراد به بی‌وفایی در روابط زناشویی ایفا کنند. افراد با سطح بالاتر وظیفه‌شناسی معمولاً مسئولیت‌پذیرتر، پایبندتر و منظم‌تر هستند، که این ویژگی‌ها موجب می‌شود کمتر به خیانت روی آورند و به تعهدات رابطه خود وفادار بمانند. از سوی دیگر، رابطه مثبت میان توافق‌پذیری و خیانت شاید به این دلیل باشد که افراد با توافق‌پذیری بالا ممکن است برای حفظ صلح و اجتناب از درگیری در روابط، نیازها یا ناراحتی‌های خود را نادیده گرفته و به‌طور غیرمستقیم زمینه‌هایی را ایجاد کنند که خیانت اتفاق بیفتد، یا ممکن است حساسیت کمتر نسبت به خیانت شریک داشته باشند.

علاوه بر این، اسما و تارنیپ (۲۰۱۹)، نشان دادند که ویژگی‌های شخصیتی وجدان و روان‌رنجورخویی، همراه با سطح رضایت زناشویی، پیش‌بینی‌کننده‌های قابل توجهی برای نگرش نسبت به خیانت هستند. به بیان دیگر،

افرادی که باوجدان‌تر و روان‌رنجورتر هستند و همچنین از رضایت پایین‌تری در رابطه زناشویی برخوردارند، نگرش متفاوت و غالباً پذیراتری نسبت به خیانت نشان می‌دهند. در این راستا، آلتگلت و همکاران^{۴۰} (۲۰۱۸)، داده‌های دو مطالعه طولی ۳ ساله روی زوج‌های تازه ازدواج کرده را برای بررسی ارتباط بین شخصیت (پنج بزرگ و خودشیفتگی) و خیانت هر دو زوج را با کنترل و عدم کنترل رضایت زناشویی بررسی نمودند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی هر دو شریک زندگی می‌تواند پیش‌بینی‌کننده‌های مهمی برای احتمال خیانت در روابط زناشویی باشد. به‌ویژه، زنانی که دارای برون‌گرایی بالا هستند و همسران آن‌ها نیز دارای روان‌رنجورخویی یا برون‌گرایی بالا هستند، بیشتر در معرض خیانت قرار دارند. این ارتباطها مستقل از میزان رضایت زناشویی مشاهده شده‌اند. این نتایج اهمیت تأثیر تعاملات پیچیده ویژگی‌های شخصیتی زوجین بر پویایی‌های رابطه و احتمال وقوع خیانت را برجسته می‌کند و نشان می‌دهد که فراتر از رضایت رابطه، شخصیت هر دو طرف می‌تواند نقش کلیدی در حفظ یا تزلزل وفاداری زناشویی ایفا کند.

با این حال در تبیین یافته‌های این پژوهش باید به این موضوع که خیانت با و یا بدون برنامه‌ریزی قبلی است توجه ویژه داشت. در این راستا، ورما و ماهشواری^{۴۱} (۲۰۲۴)، معنقدند خیانت و بی‌وفایی عمدتاً در دو فرآیند متفاوت "خیانت بدون برنامه‌ریزی قبلی" و بی‌وفایی برنامه‌ریزی شده" رخ می‌دهد. در حالی که خیانت بدون برنامه‌ریزی قبلی در لحظه اتفاق می‌افتد، خیانت برنامه‌ریزی شده یک اقدام با فکر و نقشه قبل طراحی شده است. در مواردی که افراد بدون برنامه‌ریزی قبلی به خیانت می‌پردازند، فرآیند خیانت عمدتاً ناشی از ورود یک فرد جایگزین است. با این حال، در مواردی که خیانت ناشی از برنامه‌ریزی قبلی است، برخی از عوامل خطر ساز همچون ناراضیتی از رابطه یا ویژگی‌های شخصی دخالت دارند. نکته قابل توجه در این میان، آنکه اگر چه ویژگی‌های شخصیتی با گرایش به خیانت رابطه دارد، اما بر اساس یافته‌های پژوهش یالچ و لوندوسکی^{۴۲} (۲۰۲۰)، خیانت نیز می‌تواند منجر به بروز مشکلات شخصیتی خاص از جمله ویژگی‌های اختلال شخصیت مرزی شود.

در این پژوهش، ویژگی‌های شخصیتی وجدان، دلیپذیر بودن، برون‌گرایی و روان‌رنجورخویی دارای نقش معنادار بودند. اما موافق بودن برخلاف برخی مطالعات پیشین، در این پژوهش پیش‌بینی‌کننده معناداری برای گرایش به خیانت نبود. لذا تبیین‌هایی که به نقش بازدارنده یا تقویت‌کننده این صفت پرداخته‌اند، باید در پرتو نتایج آماری مطالعه حاضر با احتیاط بیشتری ارائه شوند و نمی‌توانند به‌تنهایی مؤید اثر مستقیم این صفت بر گرایش به خیانت باشند.

در رابطه با انسجام خانواده، یافته‌های پژوهش ویتینگتون و ترنر (۲۰۲۴) نشان می‌دهد که تجربه‌های اولیه در خانواده مبدأ، به‌ویژه سبک‌های دلبستگی و الگوهای ارتباطی، نقش بسیار مهمی در شکل‌گیری کیفیت و رضایت روابط عاشقانه در بزرگسالی دارند. سبک دلبستگی ایمن و عملکرد مثبت خانواده موجب افزایش ثبات، رضایت و سلامت روابط عاطفی می‌شود، در حالی که سبک‌های دلبستگی ناایمن و مشکلات ارتباطی در خانواده مبدأ با ناراضیتی، تعارض و بی‌ثباتی در روابط عاشقانه همراه است. این یافته‌ها بر اهمیت توجه به زمینه‌های خانوادگی و ارتباطات نخستین در مشاوره‌های زوجین تأکید کرده و نشان می‌دهد که مداخلات درمانی باید به بهبود الگوهای دلبستگی و ارتباطی پیشین برای ارتقای کیفیت روابط عاطفی توجه ویژه داشته باشند.

در این رابطه، وایزر و همکاران (۲۰۱۷)، نشان داند که تجربه‌های خانوادگی و زمینه‌های خانواده مبدأ، به ویژه مشاهده یا تجربه خیانت والدین، تأثیر قابل توجهی بر گرایش افراد به خیانت در روابط زناشویی در بزرگسالی دارد. افرادی که در خانواده‌هایی با تعارضات بالا و بی‌ثباتی عاطفی رشد یافته‌اند، بیشتر احتمال دارد که خود در روابط عاشقانه‌شان به بی‌وفایی روی آورند. همچنین، انسجام پایین خانواده مبدأ و عدم وجود الگوهای ارتباطی سالم موجب کاهش تعهد و وفاداری در روابط بزرگسالی می‌شود. این یافته‌ها تأکید می‌کنند که عوامل خانوادگی و محیط رشد اولیه، نقش مهمی در شکل‌دهی نگرش‌ها و رفتارهای مرتبط با خیانت دارند و می‌توانند به عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های مهم در بررسی پدیده خیانت مورد توجه قرار گیرند.

با این حال، یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که مؤلفه‌های انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ تنها ۱۷ درصد و ویژگی‌های شخصیتی ۳۴ درصد از تغییرات گرایش به خیانت را در بین زوجین در آستانه ازدواج تبیین می‌کنند. در این میان، تنها انعطاف‌پذیری خانواده مبدأ به‌طور معناداری توانست گرایش به خیانت را پیش‌بینی کند؛ در حالی که انسجام خانواده، برخلاف انتظار و پیشینه نظری، پیش‌بینی‌کننده معناداری نبود. بنابراین در تبیین این یافته باید با احتیاط عمل کرد و نقش انسجام را بیش از شواهد آماری برجسته نکرد. محدودیت‌های این مطالعه شامل محدودیت‌های نمونه‌گیری است که به جامعه آماری محدود به زوجین جوان در آستانه ازدواج معطوف بوده و بدین‌سان قابلیت تعمیم نتایج به سایر گروه‌های جمعیتی و فرهنگی را محدود می‌سازد. همچنین، اتکاء به داده‌های خودگزارشی ممکن است با وجود سوگیری پاسخ‌دهی مطلوب اجتماعی، اعتبار نتایج را تحت تأثیر قرار دهد. ساختار همبستگی-پیش‌بینی مطالعه از سوی دیگر، امکان استنتاج علیت را منتفی می‌سازد و فقدان بررسی متغیرهای میانجی و تعدیلی از جمله عوامل اقتصادی، فرهنگی و روان‌شناختی می‌تواند تفسیر یافته‌ها را محدود کند. علاوه بر این، عدم استفاده از طراحی طولی، فرصت بررسی دگرگونی‌های نگرش و رفتار در بازه‌های زمانی مختلف را از میان برده است. لذا پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی با نمونه‌های متنوع‌تر، به‌کارگیری روش‌های چندگانه داده‌کاوی و طراحی‌های طولی انجام شود تا اعتبار و تعمیم‌پذیری نتایج افزایش یابد.

با توجه به یافته‌های پژوهش و آشکار شدن رابطه معنادار میان گرایش به خیانت در بین زوجین در آستانه ازدواج و انسجام خانواده مبدأ و نیز تأثیر ویژگی‌های شخصیتی بر گرایش به خیانت، پیشنهاد می‌شود که رویکردی پیشگیرانه نسبت به این پدیده اتخاذ شود. در این راستا، تقویت انسجام خانواده در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی باید به‌عنوان محور اصلی سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان اجتماعی مورد توجه قرار گیرد. علاوه بر این، فرایند مشاوره‌های پیش از ازدواج می‌بایست با تمرکز بر تبیین مؤلفه‌های انسجام خانوادگی برای زوجین جوان و ارائه آموزش‌های عملی در مراحل کلیدی زندگی مشترک مانند پیش از ازدواج، پس از تولد فرزند و دوره‌های بحران‌های ارتباطی اجرایی شود تا بدین وسیله گامی مؤثر در جهت کاهش احتمال بی‌وفایی برداشته شود. همچنین، بر اساس نظر نگواشنگ و مبدزی (۲۰۲۴)، طراحی و اجرای مداخلات پیشگیرانه توسط روانشناسان، مشاوران خانواده و مددکاران اجتماعی می‌تواند زوج‌های در آستانه ازدواج را به دانش، مهارت‌ها و منابع لازم مجهز سازد تا از طریق تقویت پیوندهای انعطاف‌پذیر زناشویی، به شکل فعال در مقابل مخاطرات خیانت مقاومت نمایند. این راهکارها ضمن ارتقای سلامت روانی و اجتماعی خانواده، می‌تواند به پایداری و کیفیت بالاتر روابط زوجین کمک شایانی نماید.

همچنین به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده به بررسی کیفی تجربه زیسته افراد درگیر در خیانت هیجانی پرداخته شود تا ابعاد پنهان، انگیزه‌ها و پیامدهای روان‌شناختی آن روشن‌تر گردد. علاوه بر این، پژوهش‌هایی با بهره‌گیری از مدل‌های معادلات ساختاری، می‌توانند نقش واسطه‌ای سبک‌های دلبستگی یا کیفیت روابط خانواده مبدأ را در رابطه میان صفات شخصیتی و گرایش به خیانت هیجانی تحلیل کنند. انجام مطالعات مقایسه‌ای بین‌فرهنگی نیز می‌تواند به تبیین تفاوت‌های فرهنگی در ادراک و بروز این پدیده کمک کند. افزون بر این، بررسی تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی بر خیانت هیجانی، به‌ویژه در میان زوج‌های جوان، زمینه‌ای بکر برای پژوهش‌های آتی فراهم می‌سازد.

پی‌نوشت‌ها

1. Infidelity	23. Ogwuche et al.
2. Rokach & Chan	24. Lingren
3. Wróblewska-Skrzek	25. Olson
4. March, Antunovic, Poll, Dye & Van Doorn	26. Whittington & Turner
5. Belu & O'Sullivan	27. Weiser et al
6. Ngwasheng & Mbedzi	28. Attitudes Toward Infidelity Scale (ATIS)
7. Warach & Josephs	29. Lişman & Holman
8. Lonergan, Brunet, Rivest-Beauregard & Groleau	30. Family Adaptability and Cohesion Evaluation Scale (FACES-IV)
9. Warach & Josephs	31. Olson & Gorall
10. Knopp et al.	32. Costa & McCrae
11. Ngwasheng & Mbedzi	33. neuroticism
12. Scheeren, Apellániz & Wagner	34. extroversion
13. Kaya & Şakiroğlu	35. openness
14. positive attitudes towards infidelity	36. agreeableness
15. lower relationship commitment	37. conscientiousness
16. higher quality of alternative partners	38. Mahambrey
17. lower marital quality	39. Isma & Turnip
18. Loneliness	40. Machiavellianism
19. lower relationship satisfaction	41. Altgelt et al.
20. higher relationship uncertainty	42. Varma & Maheshwari
21. Grigoropoulos	43. Yalch & Levendosky
22. Altgelt et al.	

منابع

- Altgelt, E. E., Reyes, M. A., French, J. E., Meltzer, A. L., & McNulty, J. K. (2018). Who is sexually faithful? Own and partner personality traits as predictors of infidelity. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(4), 600–614. <https://doi.org/10.1177/0265407517743080>
- Apostolou, M. (2024). The association of Dark Triad personality traits with infidelity: Evidence from the Greek-cultural context. *Culture and Evolution*, 20(1), 137–143. <https://doi.org/10.1016/j.culevo.2023.100112>
- Apostolou, M., & Pediaditakis, N. (2023). Forgiving infidelity: Persuasion tactics for getting a second chance. *Evolutionary Behavioral Sciences*, 17(4), 381. <https://doi.org/10.1037/ebs0000334>
- Estebasari, A., & Abolghasemi, S. (2024). The causal relationship between early maladaptive schemas and attachment styles with attitudes toward marital infidelity among married men and women. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling (JARAC)*, 6(4), 75–82. <https://doi.org/10.61838/kman.jarac.6.4.9>
- Habibi Asgarabad, M., & Haji Heydari, Z. (2015). Causes of marital infidelity from the perspective of couples referring to family court: A qualitative study. *Family Research*, 11(2), 165–186. <https://doi.org/10.1080/15299732.2019.1571887>
- Isma, M. N. P., & Turnip, S. S. (2019). Personality traits and marital satisfaction in predicting couples' attitudes toward infidelity. *Journal of Relationships Research*, 10, e13. <https://doi.org/10.1017/jrr.2019.13>
- Knopp, K., Scott, S., Ritchie, L., Rhoades, G. K., Markman, H. J., & Stanley, S. M. (2017). Once a cheater, always a cheater? Serial infidelity across subsequent relationships. *Archives of Sexual Behavior*, 46(8), 2301–2311. <https://doi.org/10.1007/s10508-017-1003-z>
- Lişman, C. G., & Holman, A. C. (2022). Innocent cheaters: A new scale measuring the moral disengagement of marital infidelity. *Studia Psychologica*, 64(2), 214–227. <https://doi.org/10.31577/sp.2022.02.850>
- Mahambrey, M. (2020). Self-reported Big Five personality traits of individuals who have experienced partner infidelity. *Personal Relationships*, 27(2), 274–302. <https://doi.org/10.1111/per.12313>
- Ngwasheng, M. B., & Mbedzi, R. P. (2024). Infidelity amongst young married couples: Suggestions for social work intervention. *Social Work/Maatskaplike Werk*, 60(1), 123–146. <https://doi.org/10.15270/60-1-1206>
- Ogwuche, C. H., Tyav-Tersoo, K. I., Caleb, O. N. A. H., & Orafa, D. T. (2024). Marital infidelity among married couples: Roles of emotional intelligence and narcissistic personality traits in Makurdi, Benue State. *Journal of Innovation in Psychology, Education and Didactics*, 28(1), 27–36. <https://jip.ed.ub.ro/> (DOI not found; journal website linked)
- Warach, B., & Josephs, L. (2021). The aftershocks of infidelity: A review of infidelity-based attachment trauma. *Sexual and Relationship Therapy*, 36(1), 68–90. <https://doi.org/10.1080/14681994.2020.1753763>

- Weiser, D. A., Weigel, D. J., Lalasz, C. B., & Evans, W. P. (2017). Family background and propensity to engage in infidelity. *Journal of Family Issues*, 38(15), 2083–2101. <https://doi.org/10.1177/0192513X16638444>
- Whittington, D. D., & Turner, L. A. (2024). Relations of family-of-origin communication patterns to attachment and satisfaction in emerging adults' romantic relationships. *The American Journal of Family Therapy*, 52(3), 295–310. <https://doi.org/10.1080/01926187.2023.2247426>
- Yalch, M. M., & Levendosky, A. A. (2019). Influence of betrayal trauma on borderline personality disorder traits. *Journal of Trauma & Dissociation*, 20(4), 392–401.
- Yang, L., Song, A., Wu, Y., Wang, X., & Liu, Y. (2025). Impact of parenting style disparities on mental health of medical college students: An analysis of mediating effects of positive psychological qualities. *Frontiers in Public Health*, 13, 1584232. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2023.1584232>